

Základní škola Jívová, okres Olomouc, příspěvková organizace

Jívová 20,783 16, p. Dolany u Olomouce

---

## Jsme jiní a přece stejní

Spaní ve škole: projekt od 12.30 hod do 21.,00 hod

Dne 24.- 25. 4. 2008 v ZŠ Jívová

**Cíl projektu:** Zbavit se strachu z lidí, které neznáme, ke kterým máme předsudky, kterým nespravedlivě přisuzujeme vlastnosti, které nikdy neměli a věci, které nikdy neudělali. Zmírnit strach ze všeho neznámého a cizího. To je xenofobie. Je velmi nebezpečná, je jako nemoc. Pokud se jí nebráníme, můžeme ublížit jiným i sobě. Je jen jeden lék na xenofobii a tím je poznání cizího.

**Pomůcky:** šátky (buď každý svůj, nebo máme pro polovinu dětí), Hv nástroje ( hůlky, triangl.....)

### Průběh projektu:

Úvod:

#### 1. Mezinárodní pozdravy

Dvě učitelky předvedou dle pokynů v příloženého návodu

#### 2. vycházka do přírody /na Skalku/

Během cesty si všímat změn v přírodě – jaro

S sebou: každý svačinu, šátky, Hv nástroje

Na Skalce:

#### A. Písnička Afrika černá (Hv nástroje )

(každá sloka 2x)

1. *česky:*

C (G)

Afrika černá, Afrika černá,

G (C)

Afrika velmi velmi černá.

2. *slovensky:*

Afrika čierná, Afrika čierná,

Afrika vel´a vel´a čierná.

3. *rusky:*

Afrika čornaja, Afrika čornaja,

Afrika očeň očeň čornaja.

4. *anglicky:*

Afrika blek, Afrika blek,  
Afrika very very blek.

5. *německy*:

Afrika švarc, Afrika švarc,  
Afrika zér zér švarc.

6. *francouzsky*:

Afrika noár, Afrika noár,  
Afrika tré tré noár.

7. *čínsky*:

Afrika ting ťong, Afrika ting ťong,  
Afrika činčaminča činčaminča ting ťong.

8. *africky*:

Afrika hu, Afrika hu,  
Afrika hu a hu a huu.

9. *Kotěcí*:

Afrika mňau, Afrika mňau,  
Afrika mňau a mňau a mňau.

## ***B. Národnosti / lidská plemena – scénky***

Pomůcky: Příloha – informace pro učitele, obrázky různých ras

### **1. Rozdělení do skupin:**

Děti se rozpočítají v kruhu na 4 skupiny: bílá, žlutá, černá, smíšená

**2. Každá skupina dostane lísteček** s popisem nějaké lidské rasy a zahraje scénku o lidech tohoto typu pleti. Ostatní skupiny hádají o jakou rasu lidí se jedná.

### **Úkoly pro skupiny** ( zvětšit a dát každé skupině její popis rasy)

1. skupina:

Pocházíte z Ameriky. Váš obličej má vystouplé lící kosti, výrazný orlí nos a tmavé, hnědé oči. Vlasy jsou černé a hladké, vousy mužům nerostou. Máte hnědou barvu pokožky, podle které vás nazývali rudochy. Stali jste se hrdiny knih i filmů.

2. skupina

Pocházíte z Afriky a Austrálie. Pro váš obličej je typický široký nos, silné rty a výrazné (až vypouklé) oči. Barva vaší kůže je hnědá až černá. I vlasy máte černé, vlnící se nebo kudrnaté. Jste výbornými běžci, protože máte dlouhé dolní končetiny a kratší trup.

3. skupina

Pocházíte z Evropy i části Asie. Máte světlou, narůžovělou až nahnědlou pokožku. Můžete mít různé barvy vlasů – blond, hnědé i rezavé, zvlněné. I vaše oči mívají různé odstíny – od modrých až po úplně tmavé. Váš obličej zvýrazňuje rovný, dlouhý nos.

4. skupina

Pocházíte z Asie. Jste menší než Evropané, máte kratší končetiny a delší trup. Typickými rysy jsou širší lící kosti, plochý obličej, malý nos a záhyb na horním víčku, který dává tvar očím. Oči jsou šikmé, hnědé až tmavohnědé. Jste skromní a pracovití. Máte žlutou pleť.

-

### **3. Další práce skupin:**

1. znáte někoho této barvy pleti?

2. čím jsou všechny rasy stejné, co mají společné?  
(Stavba těla, mozek na stejné úrovni vývoje, vytváří řeč, ....).
3. čím se liší jednotlivé rasy?  
(Barvou kůže, tvarem lebky, rtů, obličej, nosem, vzrůstem .....).
4. která rasa je na světě nejdůležitější?  
( žádná)

Reflexe:

Žádná lidská rasa není důležitější ani lepší než jiná, všechny jsou stejně důležité.

#### **4. Zakreslete koláč – zastoupení různých ras na Zemi**

( skupina nakreslí kruh na zadní stranu lístku s informacemi o rase a vyznačí kolik je na Zemi lidí rasy bílé, žluté, černé a smíšené)

Řešení:

Bílá – 45%

Žlutá – 40%

Černá – 11%

Smíšená – 4%

### **C. Aktivity k vzájemné důvěře:**

#### **1. Dvojice – vodění poslepu**

Pomůcky: šátky

Děti utvoří dvojice s tím, komu důvěřují. Jeden z dvojice má zavázané oči šátkem. Druhý z dvojice vede slepého po lese. Na pokyn „výměna“ si vymění role.

Reflexe: Jak se vám to líbilo. Co bylo příjemné, co bylo nepříjemné

#### **2. Ulička důvěry**

#### **3. Pendl**

Cíl: důvěra, osobní kontakt, určitá dávka odvahy

Popis:

Skupina vytvoří těsný kruh. Hráči jsou obráceni čelem do kruhu dotýkají se rameny.

Všichni pokrčí paže tak, že dlaně směřují do středu kruhu. První odvážlivec si stoupne do středu kruhu, zaujme stoj spojný, zpevní celé tělo, připaží nebo zkříží paže na prsou. Poté se zeptá skupiny, zda je připravena. Po kladné odpovědi celé skupiny, zavře oči a řekne „ pozor, padám.“ Nechá zpevněné tělo padnout do rukou spoluhráčů, kteří ho jemně dlaněmi posunují po obvodu kruhu. Nikdo nesmí nechat svého hráče spadnout. Je-li těžký, je třeba se rozkročit a pevně se zapřít. Vznikají-li při přesunu hráče problémy, lze zmenšit kruh. Po 30 – 40 vteřinách se hráč uprostřed vymění. Každý by si měl zkusit stát ve středu a svěřit se do rukou ostatních.

Pozn. Zdůraznit význam cvičení důvěry. Zachovávejte klid a spoluprožijte pohyb hráče ve středu.

### **D. Aktivity proti agresivitě**

#### **1. Papírové koule**

Pomůcky: co nejvíce novin, lano, 2 -3 pytle na odpad

Úkol: a) dvě družstva- děvčata a kluci, každá skupina si udělá během 3- 5 minut co nejvíce koulí z novin

b) mezi obě skupiny natáhneme lano, na povel „, ted“ začnou skupiny odhazovat papírové koule ze svého území, po nějakém čase řekneme stop

Většinou jsou kluci agresivnější, ale prohrají, protože mají na své straně většinu koulí ne-li všechny.

c) sběr koulí do pytlů

reflexe: - co se ti líbilo, jak ses cítil(a), co ti bylo nepříjemné

## **2. jak jsem agresivní?**

Pomůcky . pro každého list papíru

Úkol: a) na pokyn „ted“ každý smuchlá svůj list papíru.

b) nyní svůj list rozložte, aby byl co nejrovnější

závěr: kdo má nejrovnější list, není agresivní

## ***D. Aktivity: Výchova k toleranci hrou***

Opět ve škole

Aktivity:

### **1. Někdo musí z kola ven**

### **2. dotazník: Co víme o jiných kulturách?**

### **3. Výtvarná činnost**

výroba masky / 4 skupiny / Vytvoří si jednu z ras – obr. z knih čtyř lidských ras

Úkol – vytvořte obličej typický pro tuto národnost

Každá skupina dostane připravený obrys obličeje

( obrys obličeje můžeme vyrobit v ŠD nebo ve Vv – polepíme polovinu nafouknutého balonku pomocí kousků novin namočených do sádry nebo do lepidla.)

### **4. Postavičky různých národů a národností**

Společně – nalepit na Zemi ( planeta Země na balicí papír )

## ***E. Večerní hra –Hrozí nám nebezpečí***

Pomůcky: každý šátek na oči ( může být: plastové kelímky a čaj)

Jdeme ven před školu, venku je tma. Žáci se postaví do kruhu a zavážou si oči.

**„ Naše Země byla napadena neznámou civilizací, která chce všechny bělochy, černochoy, lidi žluté pleti i smíšené pleti změnit na své roboty, které jim mají sloužit. Do ovzduší vypustili plyn, který způsobí oslepnutí pokud má někdo odkryté oči a dívá se. Kdo promluví, změnit se v robota. Pokud pomocí našich lidí, kteří už jsou očkováni proti tomuto plynu, projdete do úkrytu a napijete se léku, nebezpečí vám nehrozí. Nechte se odvést do úkrytu.“**

Skupina mohou být maximálně po 6. Dospělí si postupně z kruhu odvedou 6 dětí na své stanoviště. Seřadí si děti za sebe a sepne je, aby se držely za ruce. Vedoucí vede skupinu ( bez mluvení, jen naznačuje poklepáním na nohu, případně ji dítěti zvedne) po prostoru ( po trávě, po písku, po kamení, přes překážky, po schodech....) během cesty vede celou skupinu nebo převede jednoho, pak druhého, třetího atd. Čekající děti se mohou držet plotu, zdi, zídky...)

Vedoucí dovede svoji skupinu do dohodnutého místa, utvoří kruh. Dítě dostane do rukou kelímek s čajem. Jak ho vypije , je zachráněn.

Reflexe. Co se ti líbilo, proč? Co ti bylo nepříjemné.

## ***F. Závěr - pavučina***

Pomůcky : klubíčko silnější vlny

Sedíme v kruhu. Učitelka začne o tom co se jí dnes líbilo, co jí překvapilo. Klubíčko pošle dítěti / o kterém si myslí, že pochopilo o čem má mluvit/ Dítě pošle dalšímu. Můžeme běhe reflexe klást otázky: Co se ti dnes líbilo, co tě překvapilo, co jsi zjistil, co ses dozvěděl.

Další aktivita s utvořenou pavučinou: zvedneme ji nad hlavu, pak si stoupneme, dáme ji ke kolenům, k ramenům, nad hlavu.

Položíme pavučinu na zem.

## ***Další aktivity ve třídách, v kroužcích***

1. ve třídách

- a) psaní básní o lidech jiné pleti
- b) obrázky
- c) leporelo s příběhem
- d) sloh: příběh

2. v kroužcích

a) vytváření plastik lidí různých národností - keramika

b) dramatický kroužek

natočili jsme dvě scénky a poslali do soutěže MVČR „Svět očima dětí“. S první scénkou jsme vyhráli 1. místo této soutěže

1.scénka: dvojice žáků si připravily rekvizity i oblečení k různým národnostem. Jedna holčička si donesla moravský kroj.

Dvojice žáků pozvala ostatní do své země a pozdravila se. Po ní se všichni pozdravili stejným způsobem. Podle aktivity „Mezinárodní pozdravy“

c) dramatický kroužek

natočili jsme příběh dětí cizinců, kteří se přistěhovaly do vesnice a děti si s nimi nechtěly hrát, protože jim nerozuměly. Po nějaké době si děti našly společný jazyk a skamarádily se.

Příloha - Informace pro učitele

## ***Lidská plemena (rasy)***

**Rasa** je skupina lidí s dlouhodobým společným vývojem, kdy se vlivem rozdílného prostředí vytvořily morfologické a fyziologické znaky (barva pleti, barva a tvar vlasů, očí, tvar nosu, ...). Proběhla zde variabilita uvnitř poddruhu [Homo sapiens sapiens](#). Uplatňoval se vliv různého podnebí a genetický drift v izolovaných populacích.

První zmínky o vzniku plemen jsou již z dob před 10 000 - 20 000 lety (jsou i názory na starší původ). Všechna plemena jsou si rovnocenná, mají-li stejné podmínky, mohou dosáhnout stejných výsledků. Tímto můžeme podložit nesprávnost teorií **rasismu** o nadřazenosti některých plemen. [Rasismus](#) nejčastěji postihuje [Židy](#) a [Romy](#).

Společné znaky: stavba těla, mozek na stejném stupni vývoje, vytváří řeč ...

Liší se: barvou kůže, tvarem lebky, rtů, obličej, nosu, vzrůstem

### **1. plet' bílá( spíše lehce narůžovělá *europoidní*, 45% obyvatel)**

Rozložení: [Evropa](#), Z-Sibiř, S-Afrika (Arabové), JZ-Asie, Indie, přistěhovalci S-Ameriky, J-Amerika, J a V-Austrálie. Znaky: jemné vlasy, mírně zvlněné, větší ochlupení, širší pánev, převaha krevní skupiny A.

### **2. plet' žlutá (bledě žlutá až hnědá, *mongoloidní*, 40% obyvatel)**

Rozložení: V-, SV-, JV-Asie, původní obyvatelstvo Ameriky ([Indiáni](#), [Eskymáci](#)). Znaky: rovné hrubší vlasy, ploché čelo, vystouplé lící kosti, řídké ochlupení, "šikmé oči" (=kožní záhyb ve vnitřním očním koutku), menší postava, převaha krevní skupiny B.

### 3. pleť černá (*ekvatoriální 11% obyvatel*)

**Černoch** je označení pro příslušníka [lidské rasy](#) s tmavou pletí. Výraz černoch je někdy považován za spíše lidovější, ale je často užíván i v odborném styku.

Dělí se na *negroidní skupinu* (Afrika na jih od Sahary, přistěhovalci Ameriky - 10%) a *australoidní skupinu* (S-Austrálie, Nová Guinea, Srí Lanka - 1%).

Znaky: tmavá pleť a oči, kudrnaté vlasy, širší obličej a nos, velké rty, řídké ochlupení, dlouhé končetiny, úzká pánev, převaha krevní skupiny 0.

Tmavá [pigmentace](#) se nachází téměř na celém povrchu těla s výjimkou např. dlaní. Je způsobena zvýšeným obsahem [melaninu](#) v [kůži](#). Černoši žijí především v [subsaharské Africe](#), dále jde o domorodé obyvatele [Austrálie](#), [Oceánie](#) a [Nové Guineje](#). Vzhledem k tomu, že v minulosti byli černoši často zneužíváni jako [otroci](#), tvoří dnes významnou menšinu i v jiných státech, např. v [USA](#), kde jsou oficiálně nazýváni [Afroameričané](#).

### 4. pleť smíšená (4% obyvatel)

Mestici= míšenci indiánů a bělochů ([Latinská Amerika](#)).

Mulati= míšenci černochů a bělochů (Latinská Amerika a V-Afrika).

Zambové= míšenci indiánů a černochů (Latinská Amerika, Polynésie).

Použitá literatura: Výchova k toleranci hrou, Dušan Ondrušek, Dana Potočková, Juraj Hile  
Hry do kapsy I. II. Soňa Hermochová, Jan Neuman